

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Poggii Florentini Oratoris || Clarissimi, Ac Sedis Apo.||
Secretarii Opervm ||**

Poggio Bracciolini, Gian Francesco

Argentinae, 1513

VD16 ZV 12623

Or[at]ionem secunda[m] in funere Cardinalis sanct[a]e crucis

urn:nbn:de:hbz:466:1-14341

ORATIO FVNEBRIS II 99
 POGGII ORATORIS CLARISSIMI
 ORATIO SECVNDA IN
 funere Cardinalis, S. Crucis.

IN MAXIMO DOLORE PRESTAN-
 tissimi patres & acerrimo luctu quem ex optimi ac
 sanctissimi viri morte suscepi hoc mihi solatiū me-
 roris videtur tribui: q̄ & ea proculdubio sim dictu-
 rus quæ summo omnium consensu / summa appros-
 batione / summo favore accipiant. Et in virtutibus
 amplissimis tanti viri commemorandis & si non de-
 bitum ac qualem facultas ingenij dabit honorem /
 sim in te omni cum laude exactissime prestaturus;
 accedet quod maxime ad viuientium spectat utilita-
 tem: ut in excellentium virorum exemplis & vita recen-
 sendis / multi ad laudem & gloriam & suarum virtutem
 memoria incitent. Conferunt enim non parum

preclaris ingenij gesta priscorum ante oculos posita: quæ nobis subdunt tanq̄ cal-
 car / ad incitamentum quædam ad eorum quos laudari videmus imitationem. Equidem
 existimo maiores nostros / & orationes quæ olim in preclarorum funeribus habes-
 bantur: & imagines quæ priscorum memorie dicebantur non tantum defunctorum lau-
 des & gloriam ostendere / quantum posteris consequendæ virtutis eorum exempla nos-
 bis præbere voluisse. Quæ huius nostri omni laude ornatissimo viro / nullius gloria /
 nullius laudatione opus est ad eius vitam in hoc funere exornandam. Neq̄ hoc di-
 cendi munus tanta virtus desiderat: quæ omnium orationem quantumvis amplissimam
 superare videtur. Sua illam merita / sua virtutum ornamenta / sua sanctissime acta vis-
 ta / mores castissimi / sua in omnes pietas / sua religio adeo illum ornauit: ut nullo sit
 opus externo adiumento ad laudem hominum consequendam. Quo mihi facilior erit
 orationis cursus: cui datur ea materia ad dicendum: ut non verbis ornare hunc homi-
 nem / sed tamen quæ ab eo acta sunt referre satis esse pro eius meritis videant. Sed post
 facto integerrimi ornatissimiq̄ viri vitam explicaturus: dum eius in me dum vixit
 charitatem / in doctos viros benivolentiam considero: dum eius virtutem / humanita-
 tem / pietatem mente reuoluo: dum quo presidio ecclesie / quo auxilio inopes / quo
 adiumento boni sunt spoliati anima duerto: nequeo ullo modo quæ ultro etiam
 me inuito in eius commemoratione effluunt lachrymas continere. Quis enim tam in-
 humanus / tam durus vel ferreus potius esset: qui in talis tam laudati / tam deside-
 rati communis patris memoria non moueat animo / & ad fletum prorumpat. Quis
 est cum eum nobis / qualem sæcula rara ferunt ereptum videat: non mente & animo
 congemiscat. Subtrahitur est nobis vir vita & moribus singularis: cui parem
 ætas nostra non protulit. Interijt: q̄ non interijt / sed ad meliorem profectus est
 vitam / vir summa prudentia & sapientia præditus: vir religione insignis / pietate
 præcipuus / excellens integritate vitæ: de omnibus optime meritus: in quo nullorum
 quis perspicaces oculi unq̄ locum maledicto intueri poterunt. Facultatibus ege-
 nos / subsidio imbecilles / consilio plurimos / opibus singulos / omnes patrio odio sub-
 leuabat: ut veluti parentem unicum bonorum ac calamitosorum refugium lugere & ge-
 mere compellamur. Verum quoniam tempus requirit: ut ad eius laudam commemora-
 tionem / posthabita tantæ iacturæ querela veniamus: complectar paucis vitæ insti-
 tutionem & mores eius: ut & ea quæ ipsi nobis tanq̄ in vestro conspectu meis ver-
 bis proponant. Et quibus id animi est: eius viri proposito exemplo detur occasio /

De virtutibus eius.

Ortus eius

IN FVNERE CARDINALIS S. CRVCIS

ad idem virtutis iter ingrediendū. Natus est vir iste insignis Bononiæ urbe celeberrima atq; antiqua & quæ inter Italiæ præclaras urbes facile admirari queat: hinc ortus parentibus & haud obscuro loco natus: sed qui filio per omnem vitam quocumq; esset in statu possent esse ornamento. Cum pluribus annis iuri civili operam dedisset: plurimūq; in ea scientiâ profecisset: tandem cum legiset huius mundi sapientiam apud Deum stulticiam esse: spiritu dei ductus / qui eum in suum obsequiū disposuerat segregandū: abiecta legum cura / relicto sæculo / contempto patrio censu / ordinem Carthusiensium est ingressus: eam professus religionem quæ arduissima omnium iudicatur. Sunt plures vitæ diuine formulæ proposiæ his qui se dei cultui dicarunt: quibus leniores quedam & ad facilitatē vitæ propensiores existimant. Non leuem aliquam / non facilem / non vitæ & cōmunibus moribus indulgentem elegit: sed illam potissime quæ est ardua inter omnes / difficilis / austera: sequentis & disciplinæ artioris plena. Magna proculdubio mutatio animi: maior corporis: paucis licentia quadam vitæ cōmunis / ad tam laboriosum viuendi genus / ad tam infertum onus religionis ascendit: non solum religionis vitam sumens / sed eam in qua persistere difficilimum existimamus. Et certe ea religio admodū grata / & toleratū difficilis putatur: ita paruis terminis circūscripta: ut nisi specialiter dono Dei suffulsi / in ea diutius nequeant persistere. Sed omnia sunt volentibus facilia. Nihil tam durum / tam asperum Christū recta via sequentibus / quin leue & molle conantibus fiat. Breui tempore effecit ut omnes difficultates superaret: omnem ætatis austeritatem obedientiâ & patientiâ vinceret. Compulsi non multo post vitæ illius integritas sui monasterij religiosos / ut illum eligerent in suum superiorem. Quo in regimine ea fuit modestiâ / prudentiâ / temperantiâ: ut ab omnibus sua virtus celebraretur. Et quous in monasterio seclusus atq; abditus viueret / cultui diuino & gubernandæ curæ intentus: virtus tamen & sanctitas claudi minime poterat: sed Bononiensium usq; horum certa vestigia perlata / omnes ciues in admirationem stuporemq; perduxerant. Ipsi quibus præerat / absq; ulla inuidiâ (quam vitare difficile his qui præsentibus ceteris) virtutes eius admirantes efferebant. Neq; vero mirum: facile est enim laudem consequi illis qui non præesse cupiunt / sed prodesse hoc vitæ cumculo. Hac viri fama permotus Bononiensis populus: cum in defuncti episcopi loco cum successore quereretur: discedente paulū clero / nam alij alium postulabant. uno consensu / una mente in suum pastorem approbante clero elegit. Per magnū sane singularis hoc testimoniū virtutis fuit: uniuersum populum sua sponte / nemine rogante / nullo dissentiente / nescio cuius voce illum nominantis Dei voluntate emittente / eum in electionem exarsisse. Sperabant enim illum unicum futurum esse Antistitem in quo salus omnium esse sita videretur: cuius ope boni subleuarentur: opprimerent mali: qui mores lasciuientes ad meliorem frugem & vitia posita ad virtutes traducere. Accitum ad urbem per alterius rei simulationem / ignis / rum populi voluntatis / multis precibus omnes ciuitatis ordines hortati sunt: eam reluctantem: ne onus sibi iniunctum recusaret. Ille multum diu cogitans: quanti esset la bonis ac periculi animarum curam medelamq; suscipere: quanq; esset graue eiusmodi pondus illis qui animarum salutem ex tali dignitate / non quæstum querunt: cessit vix tandem vir optimus populi voluntati. Attamen ea conditione assensus est. Primum: ut omnia bona castella quæ distracta erant / ecclesiæ restituerentur. Tum: ne quid expenderet pro confirmatione pontificis: sibi enim nummos non esse. quæ vero ab ecclesia subministrarentur: in alios usus / hoc est in pauperū alimenta distribuenda sibi esse asseuerabat. Quod utriq; est assecutus. Nihil eo honore / nihil ea dignitate elatus: nulla in re vitam pristinā mutauit: eadem humilitate eadē cōtinentiâ / eadem vitæ auctoritate vixit: vixit tenui & nullo dī

Fit Carthusianus.

Fit Prior ordinis,

Fit ep̄s Bononiensis.

apparatu cōtentus. O virū optimū & cunctis sæculis summis laudibus celebran-
 dum. O virtutem raram & quam rariores homines sequuntur. Recensete alios:
 & eorum vitam inspiciete / qui simili præditi sunt dignitate: quem mihi dabitis qui
 eiusmodi gradū non appetat / quærat / enixe procuret: cœlum terramq; defatiget /
 ut illum consequatur. Quo cum quemq; reperietis qui non infletur animo adepta
 dignitate & intumescat: qui dignitatē non habeat questuosam: qui non voluptati
 bus plus solito / & quieti corporis indulgeat: qui non deterior in diem fiat. At hūc
 nostrū virum sanctissimū omnia prioris vitæ seruante vestigia vidimus nulla in re
 imitatu nullam in partem a cura populī sui oculos deflectentem. Primū in id ma-
 xime multis r. & cunctantibus incubuit: ut clerus qui ad eam diem dissolutior fuerat:
 non solū vestibus / sed moribus quoq; cōpositionibus uteret. Tum populū ab la-
 scitia ad frugalitatē deflexit: non solum verbo / sed exemplo: quod plurimū valet
 ad animos hominū cōmouere. In primis id statuit: etiam reuente in multis pō-
 tificibus Iudei certo signo a Christianis dnoscerent. Religiosum quendā ordinis
 Minorū ad reddendū depositum mulieri viduæ quod negabat / certis coniecturis
 recognita / licet reluctantem coegit. Pauperes qui egestatem erubescēbant oculis
 te perquirens: frumento / aut pecunia clanculū domū missa subleuabat. Virginibus
 egenis dotem subministrabat. Confluentibus undecunq; mendicis victum publi-
 ce largiebatur. Id agebat: ut omnes intelligerent non utilitatē aliquam / aut priuatū
 cōmodum ex ecclesia: sed rationem pauperū / populī correctionem / sacerdotum
 emendationē ab se esse susceptam. Erat in corrigendis superiorū temporū moribus
 tum mitis / tum sauetus: prout utilitas quā sibi concessarū postulabat. Deniq;
 paruo tempore effecit: ut longe alius populus / alius clerus esse videretur. Etenim
 facile est illi ceteros corrigere / qui sibi ipse bene viuendi legem indixit: facillimeq; in
 officio continent homines ab eo qui seipm continet. Præclare enim a sapientibus
 scriptū accepimus: quales Principes in republica fuerint / tales reliquos esse solere.
 Hac autē laude / his virtutibus florentē Martinus pōtīsex aptissimū iudicauit / qui
 ad componendā pacem inter Franciæ & Angliæ reges legatus mitteret. In Gallis
 assignatū pfectus est: & cum utroq; Rege sapienter collocutus / ad pacēq; adh orta
 admirationem sui attraxit. Nulla munera / nulla dona accepit: sed solitā
 suam continentia modestiamq; seruauit. Et cum se utriq; Regi / tum omnibus ma-
 xime proballet vitæ continentia / grauitate / prudentia: tamen in tanta sententia
 diuersitate difficile fuit concordia statueret. Id tamen egit: ut ob eius virtutes tam
 Gallis q; Anglicis relinqueret desiderium sui: & ab singulis vir rectissimus atq;
 optimus putaret. Re infecta Bononiā redijt. Sensi ego qui in Angliā tunc moras
 bar / quanti a Rege fieret: quanti virtus eius & sapientia extimaretur ab omnibus:
 quantaq; cum omni cōmendatione munus sibi iniunctum obisset. Prædicabat ab
 his qui a Rege veniebant cōtinentia huius / innocentia / integritas / religio: & hunc
 unum ad se missum aiebant sine ambitione / sine cupiditate: in quo vere sanctitas
 specimē eluceret. Etenim facillime humana cōtemnit / qui Christū recte sequi
 tur: neq; exterius / sed suis sultus bonis / nihil extra concupiscit virtutū fretus cons-
 scientia. Peruenerat ad Martinum celebris harum virtutū fama: multorūq; sermo
 ne eius laus in diem increbrescebat. Et quibus antea certior factus erat / hunc esse
 unum quem laudabant omnes: cuius virtutum exempla extollebant: in quo nulla
 invidia ad carpendum locum inuenerat: tum hac legatione prudentissime obita /
 & moribus sanctissimis ductus: eum designauit nullius precibus / nullius inter-
 cessione / sed sua sponte sanctę Romane ecclesię Cardinalē. Hoc ignotū ei esse vo-
 luit quoad Romā accesserat em illū ut per negocij alterius specie veniret. Cū
 iam ppe urbē esset / rem sibi significari curauit. Nulla læticia / nullo gaudio / nulla

Iudeos signa-
 nauit.

Legatus ad
 Galliam

Legatus ad
 Galliam

Legatus ad
 Galliam

Fit Cardis
 lis.

elatione motus. Eodem quo antea vultu permanfit: ut palam fieret: humani fastigij insignia parui ab eodem existimari. Honorẽ illum suscepit: ne beneficentia in se Pontificis contēnere videret. Nihil ex eo ad virtutē / ad vite molestias minui addi conspiciebat. Vitam ita deinceps instituit / ut & dignitati consuleret & religio-
 ni. De priuata viuendi austeritate nihil mutauit: exteriora quædā auxit que ad cultum spectarent / & tuenda tantę dignitatis ornamenta. Eadem integritas / eadem continentia / eadem pietatis officia / ea dē benignitas pmanfit: & quo erat illo fastigio dignior / eo se magis indignum existimabat. Nulla pompa / nulli fastus / nullę opes impedimento fuere quo minus se per oēm vitam purum immaculatę pgerberet. Quicquid dignitate aut auctoritate poterat / ad præsidia hōiā conferrebat: permagna quidē inerat patientia & æquanimitas: sed summā modestiā / summā temperantiā / summā benignitatē semp ostēdit. Nemini inq; nocuit: nemini unquē maledixit: nemini est iratus. In diuitijs paupertatem / in dignitate humilitatē / in fastigio tanti honoris pristinā humanitatē seruauit. Quid loquar de liberalitate / ut rectius loquar de charitate / qua egenis & amicis est opitulatus? Nolo hanc eius præcipuam laudem pluribus verbis efferre: quoniā quæ Christi causa facta summo humanā gloriā querunt / sed præmia æterna. Sed mihi de ratione vite huius integerrimi hominis dicenti / imago eius ante oculos obuersa: quæ pro sua religione & sanctitate vetat me in huiusmodi orōne esse prolixū. Nā que ab eo acta summa te se / velle potius dei q̄; hominū testimonio comprobari. Non enim ad inanem gloriā / non ad vulgi pompā / non ad ad aliquē fastum se asserit: sed ad veram laudē ad honorem sui creatoris / ad immortalis deī cōmendationem / vitam & mores suo cōposuisse: nihil se quehisse / nisi ut opera sua illi accepta essent qui nouit abscondita cordis. Hanc vero sæculi inanem gloriā / semper hunc populū plausum cōtempsisse: quæ sunt potius ad viuentium consolatiōnem / q̄; ad defunctorum salutem temperata. Eius voluntati licet parendum esse videatur: tamen aliqua ex parte meo desiderio / & suis in me meritis satis esse faciendū iudicauit. Cum igitur sanctissimi viri virtus summo in honore magna in reuerentiā apud Martinum pontificem esset: cunctę eum omnes velut exemplar honesti intuerent: fama virtutis vero apud omnes esset vulgata: Legatus missus est Venetias / ad statuendam pacem inter ducem Mediolani / ac Venetos Florentinosq;: quos inter ac re bellum vigebat. Et ideo recte ad pacem querendā electus est is qui pacis homo erat: & eam præ ceteris rebus salutarem mortalibus censebat. Quia consecuta: licet postmodū conditiones non seruari entur: & ob id bellum instauraretur / Romam reuersus est. In crebrescētibus malis belli / cum maiora discrimina imminere viderent: denique ad eandē pacem procurandā a Pontifice destinatur. Cuius in tractatu cum sex menses consumpsisset: demum eius exhortationibus & prudentia Ferrarię consecuta pace / ad Martinum (is tunc Ferentinum pestis vitandæ causa fecerant) rediit summa omnium beniuolentiā. Erat Martino admodum cordi Gallię pax. Ad hanc rem si quo consilio / a ut humana ope componi posset procurandam / hunc optimum virum esse accommodatissimū ratus: rursus ad Galliā Legatum destinauit. Sed anteq̄ Italia excederet / Pontifex diem obiit. Huic cum successisset Pontifex Eugenius quartus: iter sursum & legationem conceptam conficere iussus / biennio apud Gallos permansit. Non vilior em eum itera tus aduentus (ut plerumq; contingere solet) reddidit / sed admirabilior em. Virtus enim quo diutius tractatur / eo magis placet nulla offensione interrupta. Multa itinera in diuersa loca confecit: multos subiit labores: cum sæpius ex morbo laterum & calculo maxime torqueretur. Sed virtute & constantia animi infirmitates corporis sustinens: utriq; Regem sæpius est allocutus: exhortans ad concordia & ad depōnendā ambitionē. Multa cōsilia principū & cōuentus habuit: plurimas cōsilia

Legatus ad Venetos

Rursus ad Galliā legatus.

tionem: in quibus multum consilij ostendit/ multū auctoritatis ad rei optate conse-
 cionem. Bellorum pericula ante oculos proposuit. Quot/quantæq; calamitates
 utriq; regno provenissent recensuit: sanctorum Patrum præcepta / sapientum vis
 rorum consilia/ singula omniū scripta & sententias quæ in eam rem cõserre vides
 bantur/ ad permouendas mentes hominū enarrauit. Sed gloria/ ambitio / cupiditas
 / honor sæculi cum inter se certarent / & cõmuni bono obstarent: infecta pace
 abiit. Sed ita abiit: ut Regum uterq; & qui his aderant: profiterentur nunq; se ei vis
 ro prudentia/ fide/ sanctimonia/ vite integritate parem vidisse. Eadem em & prio
 ri par integritas/ abstinencia/ continentia legationis fuit. Regum & cæterorū mu
 nera ab eo contempta: nihil horum appetijt: quæ alijs prædara & speciosa vident:
 satis sibi esse putans/ licet operam perdidisset/ se boni viri officia omnia in eo legati
 onis munere prestitisse. **Legatus amplior dignitas/ sed cupiditas minor.** Nihil sibi præ
 ter laudem & honorem Pontificis reportandū existimauit. Et quidem cum multis
 pompa & apparatu rerum ac magnificentia sæculi inferior videret: virtute &
 continentia superior omnibus erat: magnificq; in eo humilitas erat q; in cæteris orna
 tus aut rerum cultus exterraruz. Virtutū namq; comitatu cõtentus/ ea negligebat
 quæ speciosa vulgus ducit. Recte enim ut Bias ille prudens/ omnia secum ferebat:
 nullius exterioris cultus adminiculo egens. Non tamen obsoletam secum famis
 siam habuit: sed quæ satis culta esset: & plus honestatis q; splendoris circumferret:
 ita ut & contemptus fugeret/ & superfluitatem. **A Gallia rediens/ ex Pontificis præ
 cepto Basileam proficiscit.** Vbi cum multos tumultuantes aduersus Pontificis se
 disq; apostolicæ auctoritatem compenisset: neq; popularis infania reprimi a se pos
 se videretur. Florentiam venit: ad quam Eugenius post discessum ab Vrbe se cons
 tulerat. Inde tertio legatus in Galliam redijt: præcepto Pontificis: qui pacem eorū
 Regum perutilem populo Christiano conspicebat. Erat omniū opinio: aut per
 huius viri sapientiam & virtutem/ aut nullius alterius ope pacem eam esse futu
 ram. Nam is solus cum nullius parti faueret/ tantum enitebatur quantū cõmunis
 utilitas postulabat. Nulla affectione priuata/ nulla beniuolentia mouebat. Erat li
 ber in consulendo animus: in decernendo æquus: nihil a recto declinans. Ibi consi
 lio utriusq; gentis habito/ cõmunicq; desperata propter diuersas sententias pace/
 duces Burgundiæ qui antea Regi Franciæ infensus erat / in grām Regis cõmunis
 nemq; beniuolentiæ reduxit. His actis summa cum laude Florentiam cum reuers
 illent: denuo in Basileam mittitur: si qua ratione sanari aut reprimi posset eius aus
 stonitate multorū temeritas qui contra Pontificem insurrexerant. Sed superante
 & contralescente in diem stulticia ac nequitia eorum qui pacem ecclie peruertere
 nitebant: relicto malignantiū cõuentu/ venit Bononiā: quo pontifex ierat. Cū aut
 postea celebrandi concilij gratia/ ad quod Græci venturi erant/ Pontifex Eugenius
 Ferrariā concessisset: in Germaniā legatus mittit ad Alberthū Regem Romano
 rum: qui erat Nureberge/ ad agendos cõuentus principum Germaniæ: ad obui
 andū scismati: quod postea Basiliensū yefania confecit. Hic multa in eo cõuentu
 locutus: quæ ad deterrendos hoies a scismate ecclie ptinebant: hortatusq; a Pon
 tificis solitam fidem seruandā: Ferrariā regressus/ postmodū mansit in Curia. Pau
 loq; post a Pontifice in locum Cardinalis Vrsini/ qui maior poenitentarius erat: di
 emq; surum obierat/ successus est. Quo in munere summa semp optimi viri pijsi
 micq; officia præbuit: ad sibi munus mandatū arbitratus/ ut salutem quæretet eo
 rum quibus Dei gratia lucem poenitentię tribuisset. Mirū fortasse nōnullis videri
 potest: cum tot Cardinales essent in Curia quibus hæ legationes tam varie demā
 dari possent: cur hic solus potissimū legaret. Sed erant in eo pmulta quæ sibi beni
 uolentiam hominū conciliabant/ & præclarum reddebant apud omēs. Primū: sum
 ma religio/ summa integritas/ & sanctitas morū: cum nihil in eo reprehendi posset:

Bias.

Basileā mis
 sus.

Ad Galliā
 tertio mitti
 tur.

Legatus in
 Germaniā.

Fit poenitē
 tarius sum
 mus.

cum per omnē vitam temperantia & continentia singularisq; doctrina præditi
 erat/acscientia rerum plurimarū: ut viris doctissimis equari posset. Erat in eo de-
 niq; agendorū usus ac experientia: quæ in eo summā prudentiā efficiebant. Ace-
 debat consilij gravitas: & animus in consultando omni passione vacuus: auctori-
 tas quantū in ullo homine esse potest/virtute & bene agendo contracta: mores
 probatissimi: aetas provec̄tor/nullo unq; tempore ulla vel parua vitioꝝ habens
 tata. In negocijs tractandis ac perficiendis sapientissimus habebat. His virtutibꝝ
 addebat humanitas quædam & mansuetudo: quæ eum summe gratum omnibus
 reddebant. Digne ergo sua opera in rebus arduis Pontifices utebantur: am non ad
 questum aliquem/sed ad laborem officiosum: nō ad propriam / sed ad cōmuniem
 utilitatem se inniti arbitrarerit. Et omnū ex his quæ ab ea in officio legationis cō-
 cedebantur/nullum emolumentū prætendebat: gratis condonabant omnia ab eo
 qui didicerat: Gratis accepistis: gratis date. Bona Bononiensis ecclesie quæ sibi a
 Pontifice credita erant/sec̄m canonicas sanctiones distribuit: maiorem partem in
 usus pauperum/& edficiorum reparationem distribuens. Nam domos episcopi
 instauravit/& auxit pro dignitate ecclesie & urbis. Domū quoq; in urbe magna
 ex parte construxit/iuxta ecclesiam sancte Potentianę: in qua & habitavit remor-
 tus a strepitu populari. Dum Romæ vixit/parentibus/aut fratibus / aut alijs ex
 suo genere nihil ex bonis ecclie tradidit: asserens se dispensatorem a Deo/non la-
 gitorum esse constitutū. Familiam habuit honestam: quæ & honestatem seruaret/
 & contemptū vitaret: summā seruans in om̄i statu moderationē. Cibi fuit parci-
 mi. Nunq; post aditam religionem/nec; in infirmitatibus quibus gravabatur ser-
 pius/nec; extremo vitæ tempore carnes cōmedit. Vino utebatur quod esset satis
 ad vitæ sustentationem. Religionis normā immaculatā seruauit: eam religionem se
 quens quæ a Iacobo apostolo scribitur esse/se immaculatū ab hoc sæculo conse-
 uare. Surgebat media nocte orationi vacans. Linteis non utebatur: cum semp
 cō interius uteretur ac recubans in sarmentis. Sacre scripturæ continuū studium
 impertiebat/cum quid ocij ab oratione & negocijs publicis superesset. Humanis
 quoq; studijs tantam operam dedit/quantum sacrarum litterarum dignitas pati-
 ebatur. Vitam hanc cum tanq; peregrinus & advena transegisset: nihil in ea aut
 spei / aut momenti ponens: mortem quoc; contempsit: cum se ad meliorē sibi
 ret vitam profecturum. Et cum summo dolore torqueretur ex calculo: qui post
 modum ad libræ pondus in eo repertus est: tanq; sciens extremum sibi diem in sa-
 re/& medicos contempsit/& dolores immensos summa patientia pertulit. Agens
 semper gratias Deo: qui se etiam in extremo spiritu exerceri ad patientiam velle-
 set. Deficientem natura animam deo reddidit. Nihil de rebus externis curans: nisi
 si ut & familie rationem haberet: & pauperum meminisset. Obijt Senis sexagesi-
 mo octauo ætatis anno. Exequij eius in maiori templo celebratę: quibus Eugenius
 pontifex qui illum unice dilexerat affuit. Cōmendari profecto digna est/num
 ceteris in rebus/tum in hac maxime Pontificis pietas: qui quod raro antea audiu-
 tum est / huic uni præstitit. Annos iam quadraginta in Romana curia sum vici-
 fatus: amplius quinquaginta Cardinales mortem obiisse memini: nullius unq;
 funeri Pontifex interfuit ullus. At & Eugenij egregia virtus / & defuncti mentis
 postulare videbantur: ut in eius funere vetus consuetudo intermitteretur. Itaq;
 & erga unum suam beniuolentiam ostendit: & tali honore mortuo præbuit vir-
 tutum suarum testimonium sempiternum. Laudanda est a nobis semper diuina
 prouidentia: & in omnibus quæ nobiscum agit Deus. gratiæ sunt agende: patienter
 vero ferenda quæcunq; eius nutu videntur accidere. Veruntamen cogor aliter
 quando non solum admirari/sed etiam conqueri: parum videri prospicere tantā
 sapientiam rebus humanis. Videmus enim tot nepharios homines/tot se felices

Victus &
 religio eius

Ex calculi
 ægitudine
 moritur.

quorum opera in solam perniciem gentium spectant: versari in terris prospera valitudine: diuulsiq; vivere q; ferat communis salus: quos utilissimum fuerat orbi/ aut nullo q; natos/ aut q; primū interijisse. Eos vero quorum vita est nobis salutaris/ qui opere & exemplo profunt: in quibus multorum refugium consistit: aut morbo a negocijs impeditur: aut citius eripi nobis q; ratio reipublice patiat. Quāobrem pluribus verbis deslerem huius singularis viri mortē: deplorarem publica incōmoda: lamens menterem priuata: multorum damna: & cōmunem bonorum parentem subtractum nobis q;erer: nisi censurā dei timerem: & ni vererem/ ne videremur eius glorie quā nunc in caelis fruatur inuidere. Tū dico: bonos omnes patre optimo/ egenos: patre no sanctissimo/ eccliam Romanā summo viro/ sedem aplicam prudentissimo cōsultore esse hoc talis viri obitu spoliata: qui splendorē Romanae curie/ lumen religionis/ dignitatem suo Ordini afferebat. Sed postq; ira visum est illi cuius consilia aeterna sunt: nos quoq; in eius interitu consolemur: scientes ipm in beatorum numero collocatum. Doleamus paululum si libet incōmoda nostra: illius vicem letemur: qui nunc fert operatum fructum laborum suorum. Prosequamur quoq; grato animo memoriam eius: & virtutes suas infixas animo teneamus. Conuenit eius opera & optime actam vitam imitari: ut instar eius aeternam gl'iam nostris laboribus & actionibus consequamur.

Conclusio

POGGII FLORENTINI ORATIO

tertia in funere Nycholai Nicoli cuius
Florentini.

I CIVES PRAESTANTISSIMI LATINAe muse hoc in loco per se loqui potuissent: neq; alterius dicendi officium postularēt. Ipse em suis verbis copiosissime atq; ornatisime celebrasset p'dicantissimi atq; omni laude dignissimi alumni sui funus. Verum quoniam qui pro earum dignitate ac maiestate in publicum prodire non consueuerunt: hoc munus ab alijs suscipi aequo animo patunt. Itaq; licet per multos adesse intelligam ad dicendum paratos/ quibus ingenio sum inferior & doctrina: tamen quo non amplius preeripiam huius funeris exornandi facultatem: sed ut tanq; aditum quendam patefaciam/ exquisitius quiddam atq; ornatisime eloquendi non indignum existimaui aliquid in medium afferere.

re: qui & si non vestris auribus/ at saltem officio hominis amici videar satisfecisse. Quā in re si nequaquam parem suis laudibus/ ac de me meritis eloquentiam p'stitero: dabit opinor veniam paruitati ingenij mei/ qui sum tardior ad dicendum: tamen magnitudini virtutum Nycholai: quae permulte in eo atq; amplissime claruerunt. Copiosa em quaedam atq; excellēs oratio/ a qua longe absum/ adhiberi opteret ad huius mortui laudes ac breuitate temporis cōplectendas. Quāq; quem ego mortuum dixi/ viuit hic procul dubio: viuetq; diutius/ cum eius memoria sit hominibus diuissime permansura: atq; ea etiam viuat vita scilicet immortalis/ quae vera vita est appellata. Emigrasse hinc euestigio credimus ad caelos hanc purā aiam: omni labe corporis/ omni vitiorum contagione exutam. Fuit em vir iste vitę integerrima: omni in aetate modestię singularis: qui ita s'rarum sacrarum doctrinam coniunxit cum studijs humanitatis: et omnia quae legebat ad vitae melioris cultum: & ad quandā sanctimoniam reuocaret. Quae ut facilius intelligere possitis/ quae so paucis